

Sygn. akt II AKa 144/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Alina Kamińska
Sędziowie	SSA Halina Czaban SSA Janusz Sulima (spr.)
Protokolant	Anna Lasota

przy udziale prokuratora Anny Giedrys

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2018 r.

sprawy skazanego P. L. s. W.

o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji obrońcy skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 2 lipca 2018 r., sygn. akt III K 68/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. M. kwotę 147,60 złotych, w tym 27,60 złotych podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu za postępowanie odwoławcze;

III. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

P. L. został skazany następującymi prawomocnymi wyrokami:

I. Wyrokiem Łącznym Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 22 kwietnia 2013 roku w sprawie IIIK 24/13, zmienionym wyrokiem Sądu apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 kwietnia 2018 roku w sprawie IIAKo 30/18(IIAKa 151/13), obejmującym :

1. Wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2008 roku w sprawie XV K 1447/08 za czyn popełniony w dniu 12 lipca 2008 roku na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzono karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k., art. 72 § 1 pkt. 5 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata, zobowiązano

skazanego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu i oddano pod dozór kuratora, na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat orzeczono o kosztach sądowych. Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 3 marca 2011 r. zarządził wykonanie warunkowo zawieszanej kary 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności.

2. Wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie III K 221/08

- w pkt. I ppkt. 1 za czyn popełniony w nocy 13 września 2008 r. na podstawie art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzono karę 3 (trzech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- w pkt. I ppkt. 2 za czyn popełniony w nocy 13 września 2008 r. na podstawie art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzono karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,
- w pkt. I ppkt. 3 za czyn popełniony w dniu 1 października 2008 r. na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wymierzono karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności,
- w pkt. II na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzono karę łączną 4 (czterech) lat pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach od 1 października 2008 r. do 19 sierpnia 2009 r., w pkt. II i IV orzeczono o kosztach sądowych.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 5 października 2010 r. w sprawie II Aka 79/10 zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że za podstawę skazania i wymiaru kary za czyn z pkt. I ppkt. II przyjął art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

3. Wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie VII K 240/10

- za czyn popełniony w dniu 7 listopada 2009 r. na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. orzeczono karę 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- za czyn popełniony w dniu 19 września 2009 r. na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. orzeczono karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,
- za czyn popełniony w dniu 23 września 2009 r. na podstawie art. 244 k.k. orzeczono karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- za czyn popełniony w dniu 21 września 2009 r. na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
- za cztery przestępstwa popełnione w okresie od 27 września 2009 r. do 10 października 2009 r. na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono karę 2 (dwóch) lat i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 85 k.k. i art. 91 § 2 k.k. orzeczono karę łączną 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności,

na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 (czterech) lat, zasądzone odszkodowanie na rzecz pokrzywdzonych, orzeczono o kosztach sądowych.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie VIII Ka 610/10 zmienił powyższy wyrok w ten sposób, złagodził orzeczoną wobec skazanego karę łączną do 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

4. Wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie VII K 724/10

- za czyn popełniony w dniu 24 sierpnia 2009 r. na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
- za czyn popełniony w dniu 2 września 2009 r. na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono karę łączną 1 (jednego) roku i 9 (dziewięciu) miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono o kosztach sądowych.

5. Wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 13 stycznia 2011 r. w sprawie XV K 947/10 za czyn popełniony w dniu 23 marca 2010 r. na podstawie art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono o kosztach sądowych;

a) Na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. łączącym skazanemu P. L. kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie XV K 1447/08 i Sądu Okręgowego w Białymstoku w sprawie III K 221/08 i orzeka karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności.

b) Na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. łączący skazanemu P. L. kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie VII K 240/10 w zakresie czynów z: dnia 7 listopada 2009 r. art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., z dnia 19 września 2009 r. na podstawie art. 244 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., z dnia 23 września 2009 r. na podstawie art. 244 k.k., z dnia 21 września 2009 r. na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie VII K 724/10 i Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie XV K 947/10 i orzeka karę łączną 3 (trzech) lat i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności.

c) Na mocy art. 577 k.p.k.

- zaliczono na poczet orzeczonej w pkt. a) kary łącznej pozbawienia wolności zalicza okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawach od 1 października 2008 r. do dnia 19 sierpnia 2009 roku, okres od dnia 15 lutego 2011 r. do 18 marca 2011 r. oraz okres od 25 marca 2011 r. do 22 kwietnia 2013 r;
- zalicza na poczet kary łącznej orzeczonej w pkt. b) okres rzeczywistego pozbawienia wolności w dniach od 25 listopada 2009 r. do 22 stycznia 2010 r. i od 10 grudnia 2010 r. do 15 lutego 2011 r.

d) W pozostałej części wyroki podlegające łączeniu pozostawiono do odrębnego wykonania.

e) Orzeczono o kosztach pomocy prawnej oraz sądowych.

II. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 29 czerwca 2015 roku w sprawie IIIK 197/11, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 grudnia 2015 roku w sprawie IIAKa 179/15, za czyn popełniony w dniu 5 października 2009 roku z art. 297§1kk w zw z art.91§1kk na karę 8(ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności; za czyn popełniony w dniu 6 października 2009 roku z art. 297§1kk w zb z art.270§1kk w zw z art.11§2kk na karę 8(ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 6 października 2009 roku z art.282kk w zw z art.64§2kk na karę 3(trzech) lat pozbawienia wolności, za czyny popełniony w dniu 21 i 26 października 2009 roku z art.13§1kk w zw z art. 286§1kk w zb z z art. 297§1kk w zb z art.270§1kk w zw z art.11§2kk w zw z art.91§1kk na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 16 września 2010 roku z art. 239§1kk w zb z art.224§2kk w zb z art.226§1kk w zw z art.64§1kk w zw z art.11§2kk na karę 1(jednego) roku i 2(dwóch) miesięcy pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 25 października 2010 roku z art. 282kk w zw z art. 64§2kk na karę 3(trzech) lat pozbawienia wolności, za czyn popełniony w dniu 26 października 2010 roku z art. 178a§4kk na karę 1(jednego) roku i 4(czterech) miesięcy pozbawienia wolności; na mocy art. 91§2kk, art.86§1kk wymierzono skazanemu karę łączną 5(pięciu) lat pozbawienia wolności; na mocy art. 42§2kk orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5(pięciu) lat; orzeczono o kosztach.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem łącznym z dnia 2 lipca 2018 roku w sprawie o sygn. akt III K 68/18:

I. na mocy art. 85§1i2kk, art. 86§1kk połączył skazanemu P. L. kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami w sprawach:

- Sądu Okręgowego w Białymstoku IIIK 24/13,

- Sądu Okręgowego w Białymstoku IIIK 197/11

i wymierzył mu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności;

I. w pozostałym zakresie wyroki jednostkowe pozostawił do odrębnego wykonania;

II. na poczet orzeczonej kary łącznej zaliczył skazanemu okresy kar odbytych w sprawach podlegających łączeniu oraz okresy zaliczone na poczet orzeczonych kar w wyrokach jednostkowych;

III. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. M. kwotę 120 zł wraz z należnym od tej kwoty podatkiem VAT w wysokości 23% tytułem zwrotu poniesionych kosztów obrony z urzędu skazanego P. L.;

IV. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca skazanego. Powołując się na przepisy art. 427 §2 k.p.k. i art. 438 pkt 1 k.p.k. zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 85a oraz art. 86 §1 k.k. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzą przesłanki ku orzeczeniu w stosunku do skazanego kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności oraz zastosowanie przy jej wymiarze zasady asperacji, podczas gdy z postawy skazanego wynika, że cele zapobiegawcze i wychowawcze kary zostaną osiągnięte i zasadnym było przy wymiarze kary zastosowanie zasady absorpcji.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i odmienne orzeczenie co do istoty sprawy poprzez orzeczenie w stosunku do skazanego kary łącznej 6 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Żadną miarą nie można zgodzić się z obrońcą, że zaskarżony wyrok zapadł z obrazą art. 85a k.k. i art. 86 §1 k.k.

Z obrazą art. 86 §1 k.k. mielibyśmy do czynienia wówczas, gdyby sąd orzekł karę łączną poza granicami wyznaczonymi treścią tego przepisu. Kara łączna może być orzeczona w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności. Tak więc wobec skazanego P. L. mogła być orzeczona kara łączna w granicach od 5 lat do 12 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności. Stąd też wymierzenie kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności nie narusza dyspozycji art. 86 §1 k.k.

Z kolei obraza art. 85a k.k. zachodziłaby wtedy, gdyby sąd wymierzając karę łączną w ogóle nie kierował się określonymi w tym przepisie dyrektywami. Z pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia wynika zaś jednoznacznie, że Sąd pierwszej instancji orzekając o karze łącznej wziął pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego.

Należy pamiętać, że decyzja sądu o wysokości kary łącznej musi uwzględniać z jednej strony, że celem instytucji kary łącznej jest zapewnienie racjonalnego i humanitarnego stosowania kar i środków karnych, ale też nie może pomijać, że kara łączna nie jest swoistym narzędziem łagodzenia kar jednostkowych i polepszenia sytuacji faktycznej oraz prawnej wielokrotnego sprawcy.

Oznacza to w praktyce, że priorytetową zasadą kary łącznej powinna być zasada absorpcji, natomiast karę łączną, orzeczoną na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia (vide Kodeks karny komentarz pod red. A. Zolla, Zakamycze 2004 tom I str. 1137).

Obok powyższego utrwalonego w orzecznictwie i doktrynie uogólnionego poglądu, kwestię zasadniczą przy ustaleniu wymiaru kary łącznej odgrywają dyrektywa prewencyjna w aspekcie prewencji indywidualnej i generalnej oraz zagadnienie łączności podmiotowo – przedmiotowej pomiędzy poszczególnymi czynami.

W kontekście obu tych elementów oczekiwania apelacji zmierzające do maksymalnego złagodzenia wymierzonej P. L. kary łącznej, tj. orzeczenia jej na zasadzie pełnej absorpcji nie mogły zyskać akceptacji instancji odwoławczej.

W realiach sprawy zasadniczą przeszkodą zastosowania wspomnianej reguły był przede wszystkim fakt wielości popełnionych przez skazanego czynów. Wyraźnego podkreślenia wymaga, że orzeczenie zgodnie z wolą skarżącego oznaczałoby w praktyce bezkarność wielu zachowań przestępczych, które mimo pewnej bliskości czasowej oraz podmiotowo – przedmiotowej, nie prezentują się w sposób, który in concreto czyniłby zasadę absorpcji dyrektywą priorytetową. Należy podkreślić, że czyny objęte wyrokiem łącznym skazany popełnił na przestrzeni ponad jednego roku, w różny sposób, godząc w dobra prawne wielu osób, stąd bliska więź między czynami, która nie ma przecież obiektywnego miernika, właśnie w realiach przedmiotowej sprawy nie mogła odegrać znaczącej roli. Faktem jest, że pośród popełnionych przez niego czynów dominują przestępstwa przeciwko mieniu. Nie można jednakże tracić z pola widzenia tego, że P. L. był również skazany za występki przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko działalności instytucji państwowych, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko obrotowi gospodarczemu, a także przeciwko wymiarowi sprawiedliwości. Co istotne dopuścił się też groźnych przestępstw, jakimi niewątpliwie są wymuszenia rozbójnicze oraz rozbój.

Wielokrotne naruszanie porządku prawnego przez P. L., a wręcz uczynienie sobie z przestępstw przeciwko mieniu sposobu na życie dowodzi głębokiej demoralizacji skazanego przemawiającej za potrzebą długotrwałego procesu resocjalizacyjnego.

Za taką oceną przemawiają też wnioski, jakie płyną z opinii o skazanym sporządzonej przez administrację Zakładu Karnego w C.. P. L. nie angażuje się w proces resocjalizacji. Karę pozbawienia wolności odbywa w systemie zwykłym. Był on karany dyscyplinarnie. Zdarzało mu się kierować wobec funkcjonariuszy Służby Więziennej słowa wulgarne.

Rodzaj i ilość przestępstw, tryb życia i zachowanie w zakładzie karnym ujęte całościowo dowodzą celowości długotrwałego oddziaływania wychowawczego.

W świetle tych rozważań nie sposób było uznać przewagi okoliczności łagodzących, które uzasadniałyby złagodzenie orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji kary pozbawienia wolności.

Odnosząc się do pisma obrońcy skazanego z dnia 18 sierpnia 2018 roku podnieść należy, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok wziął pod uwagę, że wyrok łączny Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 22 kwietnia 2013 roku wydany w sprawie o sygn. akt III K 24/13 został zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 kwietnia 2018 roku. Zmiana ta polegała na uchyleniu orzeczenia z punktu II części dyspozytywnej wyroku w zakresie wymiaru kary łącznej, obejmującej karę jednostkową pozbawienia wolności ze sprawy VII K 240/10 za zastrzeżone w zakresie wykonania tej kary przez stronę brytyjską przestępstwa z art. 284 §2 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k. i połączeniu skazanemu kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami: Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie VII K 724/10, Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie XV K 947/10, Sąd Rejonowego w Białymstoku w sprawie VII K 240/10 w zakresie czynów z pkt. I, II, IV i VIII aktu oskarżenia oraz wymierzeniu skazanemu kary łącznej 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Zaskarżonym wyrokiem łącznym Sąd Okręgowy połączył właśnie karę 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, a nie karę 6 lat pozbawienia wolności, która pierwotnie została orzeczona

wyrokiem łącznym z dnia 22 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygn. akt III K 24/13 i która obejmowała swoim węzłem karę orzeczoną za przestępstwa z art. 284 §2 k.k. w zw. z art. 64 §1 k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k.

Faktem jest, że w części wstępnej zaskarżonego wyroku nie wskazano, że na poczet kary orzeczonej w sprawie o sygn. akt III K 197/11 zaliczono okres tymczasowego aresztowania od dnia 26 października 2010 roku do dnia 10 grudnia 2010 roku oraz okres tymczasowego aresztowania w ramach wykonywania Europejskiego Nakazu Aresztowania od dnia 11 lipca 2017 roku do dnia 14 grudnia 2017 roku. Okresy te zostały zaliczone nie w wyroku, ale w odrębnych postanowieniach. To, że tych dwóch okresów tymczasowego aresztowania nie wskazano w części wstępnej wyroku, nie oznacza jednakże, że nie zostały one zaliczone na poczet kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności orzeczonej w zaskarżonym wyroku. W punkcie III tego wyroku bowiem na poczet kary łącznej zaliczono skazanemu okresy kar odbytych w sprawach podlegających łączeniu oraz okresy zaliczone na poczet orzeczonych kar w wyrokach jednostkowych. Skoro więc na poczet kary orzeczonej w wyroku wydanym w sprawie III K 197 /11 zaliczono okresy tymczasowego aresztowania od 26 października 2010 roku do dnia 10 grudnia 2010 roku oraz od dnia 11 lipca 2017 roku do dnia 14 grudnia 2017, to tym samym stosownie do orzeczenia z punktu III zaskarżonego wyroku okresy te zostały zaliczone na poczet kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności.

W tym stanie rzeczy, uznając apelację za bezzasadną, zaskarżony wyrok na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. utrzymano w mocy.

O nieopłaconych kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 618 §1 pkt 11 k.p.k. i §4 ust. 1 i 3 oraz §17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1714).

Ponieważ skazany nie ma obecnie żadnych źródeł zarobkowania, został on na podstawie art. 624 §1 k.p.k. zwolniony od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.